

Procjena utjecaja na okoliš – instrument uključivanja javnosti u Hrvatskoj

Vanja Petrović Lovrentjev
Zelena akcije/FoE Croatia
SEMINAR: EU i Srbija - zakonodavstvo u
oblasti životne sredine i njegova primena u
praksi
Subotica, 17.-18. lipnja 2016.

Seminar se provodi u okviru projekta "Mreže zagovaračkih NVO-a za održivo korištenje energije i prirodnih resursa u zemljama zapadnog Balkana i Turskoj – ETNAR" koji se realizira uz financijsku pomoć Europske unije i Ureda Vlade RH za udruge.

Što je PUO?

- ◆ Procjena utjecaja zahvata na okoliš – postupak **ocjenjivanja prihvatljivosti** namjeravanog zahvata temeljem njihove prirode, veličine ili lokacije i određivanje **potrebnih mjera zaštite** okoliša kako bi se utjecaji sveli na **najmanju moguću mjeru** i postigla najveća moguća očuvanost kakvoće okoliša.

Kada?

- ◆ Postupak procjene provodi se već u ranoj fazi planiranja zahvata i to prije izdavanja lokacijske dozvole ili drugog odobrenja za zahvat za koji izdavanje lokacijske dozvole nije obvezno.

Pravni okvir

- ◆ Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša
- ◆ Konvencija o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica
- ◆ Zakon o zaštiti okoliša
- ◆ Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša,
- ◆ Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš
- ◆ odgovarajuće direktive EU: Direktivom Vijeća 85/337/EEZ od 27. lipnja 1985. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš, izmijenjena 1997., 2003. i 2009. – kodificirano Direktivom 2011/92/EU
- ◆ nova Direktiva 2014/52/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o izmjeni Direktive 2011/92/EU o procjeni utjecaja određenih javnih i privatnih projekata na okoliš - rok do 16. ožujka 2017.

Definicija

- ◆ bilo koji proces putem kojeg građani utječu na javne odluke koje se tiču njihovog života i života njihovih sugrađana
- ◆ Sudjelovanje pojedinaca i skupina na koje će pozitivno ili negativno utjecati predloženi "zahvat" koji je predmet donošenja odluke (npr. neki projekt, program, plan, politika), ili su zainteresirani za to

Javnost

- ◆ Javnost - jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba, njihove skupine, udruge i organizacije sukladno posebnim propisima i praksi
- ◆ Zainteresirana javnost - javnost na koju utječe ili bi moglo utjecati odlučivanje o okolišu, ili ima interes u odlučivanju o okolišu

NVO

- ◆ smatraju se zainteresiranima:
 - registrirana sukladno posebnim propisima
 - kao cilj određena zaštita i unaprjeđenje okoliša, uključujući i zaštitu ljudskog zdravlja i zaštitu ili racionalno korištenje prirodnih dobara,
 - registrirana najmanje dvije godine prije nego je započeo postupak tijela javne vlasti o zahtjevu povodom kojega iskazuje svoj pravni interes,
 - dokaže da je u tom razdoblju aktivno sudjelovala u aktivnostima vezanim za zaštitu okoliša na području grada ili općine gdje ima registrirano sjedište

Sudjelovanje javnosti - informiranje

- ◆ Obveza da se u postupcima koji se odnose na PUO, ocjenu o potrebi PUO i utvrđivanje sadržaja studije prije njezine izrade, **mora osigurati** informiranje javnosti o podnesenom zahtjevu i izdanom aktu kojim je riješeno o zahtjevu odnosno dano mišljenje ili suglasnost povodom zahtjeva
- ◆ Propisan minimalan rok od 30 dana.

Način sudjelovanja javnosti

- ◆ **Javna rasprava** - cijela procedura
- ◆ **Javni uvid** - dokumentacija o predmetu javne rasprave koja se stavlja na javni uvid javnosti ili zainteresiranoj javnosti
- ◆ **Javno izlaganje** – izlaganje/a na kojima javnost može raspravljati o predmetu i/ili postavljati pitanja i na njih dobiti odgovore

Obavijest o javnoj raspravi - kada

- ◆ Javnost i zainteresirana javnost moraju, **rano**, tijekom postupka odlučivanja u pitanjima okoliša vezano za odgovarajuće djelovanje nositelja zahvata i operatera, **na prikladan način, pravodobno i djelotvorno** biti obaviještene o svojem pravu sudjelovanja u postupcima procjene utjecaja na okoliš.

Obavijest o javnoj raspravi - gdje

- ◆ na internetskoj stranici i u dnevnom tisku
- ◆ može se dati i u službenom glasilu JL/RS te
- ◆ na lokalno uobičajen način javnog priopćavanja, ukoliko posebnim propisom nije drukčije određeno,
- ◆ najmanje osam dana prije početka javne rasprave.

Obavijest o javnoj raspravi - što

- ◆ Obavijest sadrži:
 1. naznaku predmeta javne rasprave
 2. mjesto, datum početka i trajanje javnog uvida,
 3. mjesto i datum javnog izlaganja te
 4. rok u kojem se nadležnom tijelu dostavljaju pisana mišljenja, prijedlozi i primjedbe u svezi predmeta javne rasprave.

Tko provodi javnu raspravu

- ◆ Javnu raspravu (uključujući javni uvid i javno izlaganje) koordinira i provodi ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša, odnosno nadležno upravno tijelo županije te Grada Zagreba, ovisno o propisanoj nadležnosti vezano za popis zahvata prema uredbi kojom se uređuje procjena utjecaja zahvata na okoliš.

Javna rasprava

- ◆ javnost, zainteresirana javnost, te drugi sudionici u javnoj raspravi (tijela i/ili osobe određene posebnim propisima, tijela JL/RS i druga tijela), u propisanom roku i na propisan način **daju mišljenja, prijedloge i primjedbe** u vezi s predmetom javne rasprave.

Predmetom javne rasprave može biti studija o utjecaju zahvata na okoliš te studija o utjecaju zahvata na okoliš u postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša.

Sudjelovanje javnosti

- ◆ imaju pravo pristupa na javni uvid predmeta javne rasprave,
- ◆ postavljaju pitanja tijekom javnog izlaganja o predloženim rješenjima, **na koja odgovaraju osobe iz članka 19. ove Uredbe, usmeno ili u pisanom obliku prema zahtjevu sudionika javne rasprave,**
- ◆ daju prijedloge i primjedbe u zapisnik za vrijeme javnog izlaganja,
- ◆ mogu upisati prijedloge i primjedbe u knjigu primjedbi koja se obvezno nalazi uz predmet o kojem se provodi javna rasprava,
- ◆ upućuju nadležnom tijelu pisane prijedloge i primjedbe u roku određenom u obavijesti o javnoj raspravi.

Tko mora sudjelovati?

◆ U javnom izlaganju obavezno sudjeluju:

1. predstavnik nositelja zahvata,

2. voditelj izrade studije,

3. projektant i

4. predstavnik JL/RS na čijem području se provodi javna rasprava i javno izlaganje.

Izvješće o javnoj raspravi - sadržaj

- ◆ podatci o predmetu javne rasprave, odnosno naznaka da je taj predmet sastavni dio toga izvješća,
- ◆ popis pozvanih sudionika u javnoj raspravi prema posebnoj obavijesti,
- ◆ popis sudionika u javnoj raspravi čiji su prijedlozi i primjedbe vezano za predmet javne rasprave prihvaćeni,
- ◆ naznaku primjedbi i prijedloga sudionika, koji nisu prihvaćeni ili su djelomično prihvaćeni te obrazloženja razloga njihova neprihvaćanja, odnosno djelomičnog prihvaćanja,
- ◆ popis sudionika u javnoj raspravi čija su mišljenja, prijedlozi i primjedbe dani izvan određenog roka.

Ponovljena javna rasprava

- ◆ Ako se na temelju prihvaćenih mišljenja, prijedloga i primjedbi predmet tako promijeni da nova rješenja nisu u skladu s bitnim odrednicama predmeta javne rasprave
- ◆ Ne kraća od 8 dana
- ◆ Primjedbe samo u vezi prihvaćenih primjedbi iz prve rasprave
- ◆ Najviše 2 puta – nakon toga izrada novog predmeta

Uzimanje u obzir mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti

- ◆ mišljenja, prijedlozi i primjedbe javnosti moraju se razmotriti prije donošenja odluka u svim postupcima u kojima je predviđena javna rasprava
- ◆ Povjerenstvo mora dati obrazloženje u svom mišljenju o prihvatljivosti zahvata
- ◆ Nadležno tijelo uzima u obzir prilikom donošenja rješenja o prihvatljivosti zahvata

Studija na javnom uvidu

Kaštijun: studija o
utjecaju na okoliš
županijskog centra
za gospodarenje
otpadom Kaštijun na
javnom uvidu na
stolici na stubištu
hodnika
– špagom zavezana
za naslon!

Kako je to u praksi?

- ◆ svodi se na poziv, te ukoliko se sudjelovanje i dogodi ono se ne uzima u obzir
- ◆ nema stvarnog sudjelovanja javnosti, već puko zadovoljavanje forme sudjelovanja
- ◆ predrasuda da javnost donosi nestručne odluke
- ◆ primjenjuju se minimalno propisani oblici informiranja i sudjelovanja javnosti

Kako je to u praksi?

- ◆ stavovi javnosti u procesu odlučivanja imaju samo status "preporuke" i nisu obavezujući
- ◆ sudjelovanje javnosti se ne omogućava rano u proceduri nego tek na njenom kraju, kada su mogućnosti za izmjene projekta minimalne
- ◆ nepravodobnost, nepotpunost, netočnost inf.

Pristup pravosuđu

- ◆ Odluka se dostavlja zainteresiranoj javnosti koja je sudjelovala u postupku (uputa o pravnom lijeku) - podaci o osobi poznati tijelu javne vlasti, putem javne obavijesti, na drugi primjeren način
- ◆ Izjaviti žalbu/podnijeti tužbu - osobe koje su u svojstvu zainteresirane javnosti sudjelovale u postupcima + NVO
- ◆ Sudski postupak po svakoj tužbi iz zaštite okoliša je **HITAN**

Hvala na pažnji!

Vanja Petrović Lovrentjev

Zelena akcija

Frankopanska 1, Zagreb

vanja@zelena-akcija.hr